

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
ATATÜRK VE ÇANAKKALE SAVAŞLARINI
ARAŞTIRMA MERKEZİ

Yıl: 13, Bahar 2015, Sayı:18 / Volume: 13, Spring 2015, Issue: 18

ISSN: 2148-0877

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi

The Journal of Çanakkale Studies

*Çanakkale Muharebeleri
100. Yıl Özel Sayısı*

ÇANAKKALE

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ ATATÜRK VE ÇANAKKALE SAVAŞLARINI ARAŞTIRMA MERKEZİ

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi, yılda iki kez yayınlanan hakemli bir dergidir. Gönderilen yazılar yayın kurulunda incelendikten sonra konunun uzmanı iki hakemin, gerekli görüldüğü takdirde üçüncü bir hakemin değerlendirmesi ve yayın kurulunun nihai onayıyla yayınlanır. Yayın kurulu, araştırma makaleleri, dışındaki yazıları (sempozyum, kongre haberleri, kitap tanıtımları vb.) bizzat inceleyip hakeme göndermeden doğrudan kabul veya ret kararı verebilir.

Adres:

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Terzioğlu Yerleşkesi Fen Edebiyat Fakültesi
17100 Merkez/ÇANAKKALE

Tel: (+90) (286) 2180018 - 1675

Faks: (+90) (286) 2180533

Erişim: www.canakkalearastirmalari.comu.edu.tr
www.acasam.comu.edu.tr

E-posta: canakkalearastirmalari@comu.edu.tr

Yayın Türü: Ulusal Süreli Yayın

Yayın Şekli: 6 aylık Türkçe ve İngilizce

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi'nde yayınlanan yazılarda savunulan fikirler yazarlarına aittir. Dergi sahibi, yayıncı ve editörler sorumlu değildir. Derginin tüm hakları saklıdır. Akademik ve haber amaçlı kısa alıntılar dışında önceden yazılı izin alınmaksızın hiçbir iletişim, kopyalama sistemi kullanılarak yeniden basılamaz.

The Journal of **Çanakkale Studies** are solely those of the authors and do not imply endorsement by the editors, other authors or publishers. All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system, or transmitted in any form, or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior written permission of the editors.

Tarayan İndeksler: TÜBİTAK ULAKBİM, DERGİPARK, ASOS Index, Arastirmax tarafından taranmaktadır.

Kapak: Arıburnu'nda Kanlısırt'ta düşman siperlerine dikilen alay sancağı, Şubat 1916.

Tasarım-Baskı Hazırlık: Karınca Ajans Tel: 0312 431 54 83

Baskı: Eflal Ajans, Matbaacılık, Zübeyde Hanım Mah. Kazım Karabekir Cad. No: 95-1A
Altındağ - Ankara

Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı Dergisi

The Journal of Çanakkale Studies

ISSN: 2148-0877

Yıl: 13, Bahar 2015, Sayı:18 / Volume: 13, Spring 2015, Issue: 18

Sahibi/ The Owner

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi adına Prof. Dr. Yücel ACER: Rektör / Rector

Editörler/ Editors

Lokman ERDEMİR, Kürşat SOLAK

Editör Yardımcıları/ Editorial Assistants

Erhan ACAR, Rabia Gülşen ODABAŞ

Yayın Kurulu/ Editorial Board

Doç. Dr. Muhammet ERAT
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Ömer ÇAKIR
(Çankırı Karatekin Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa SELÇUK
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Beyhan KANTAR
(Mardin Artuklu Üniversitesi)

Doç. Dr. M. Fatih YAVUZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Doç. Dr. Murat YILDIZ
(Namık Kemal Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Lokman ERDEMİR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Aşkın KOYUNCU
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Yrd. Doç. Dr. Yusuf SAĞIR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Kürşat SOLAK
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cahide Sınmaz SÖNMEZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Yüksel NİZAMOĞLU
(Turgut Özal Üniversitesi)

Danışma Kurulu/ Advisory Board

Prof. Dr. Nurettin AKTAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncer BAYKARA
(Ege Üniversitesi, Emekli)
Prof. Dr. Edward J. ERICKSON
(Marine Corps Üniversitesi, ABD)
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN
(İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Raelene FRANCES
(Monash Üniversitesi)
Prof. Dr. Vehbi GÜNAY
(Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Cüneyt KANAT
(Ege Üniversitesi)
Prof. Dr. Bayram Ali KAYA
(Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. Yılmaz KURT
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İzzet ÖZTOPRAK
(Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK
(Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Necdet ÖZTÜRK
(Bahçeşehir Üniversitesi)
Prof. Dr. Keir REEVERS
(Monash Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim SEZGİN
(Trakya Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet ŞEKER
(Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Cemalettin TAŞKIRAN
(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mete TUNÇOKU
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Tülay UĞUZMAN
(Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Ali Osman UYSAL
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Selma YEL
(Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Rüstem ASLAN
(Çanakkale Onsekiz Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim ÖZCOŞAR
(Mardin Artuklu Üniversitesi)
Doç. Dr. Taner ASLAN
(Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Yusuf AYÖNÜ
(İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)
Doç. Dr. Volkan ERTÜRK
(Namık Kemal Üniversitesi)
Doç. Dr. Recep DÜNDAR
(İnönü Üniversitesi)
Doç. Dr. Samira KORTANTAMER
(Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Reyhan KÖRPE
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Doç. Dr. M. Fatih SANCAKTAR
(İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Haşim ŞAHİN
(Sakarya Üniversitesi)
Doç. Dr. Ali SÖNMEZ
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Dr. Brad WEST
(University of South Australia)
Yrd. Doç. Dr. A. Mesut AĞIR
(Batman Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Mithat ATABAY
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ESENKAYA
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. İsmet GÖRGÜLÜ
(Başkent Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KAYHAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Özkan KESKİN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Feridun Hakan ÖZKAN
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Burhan SAYILIR
(Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi)

Bu Sayının Hakemleri/ This Issue's Referee Board

Prof. Dr. Ali ARSLAN (İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü)

Prof. Dr. Halil BAL (İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü)

Prof. Dr. Cemallettin TAŞKIRAN (Gazi Üniversitesi Tarih Bölümü)

Prof. Dr. Mustafa ÖZSARI (Balıkesir Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)

Prof. Dr. Tuncer BAYKARA (Ege Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Mehmet Fatih YAVUZ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Beyhan KATER (Mardin Artuklu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)

Doç. Dr. Ömer ÇAKIR (Çankırı Karatekin Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Abdullah ŞENGÜL (Afyon Kocatepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)

Doç. Dr. Mustafa BIYIKLI (Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Hasan MERT (Ege Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Recep DÜNDAR (İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Öğretmenliği Bölümü)

Doç. Dr. Mustafa SELÇUK (İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Fatih SANCAKTAR (İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Muhammet ERAT (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Doç. Dr. Cumhuri ASLAN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyoloji Bölümü)

Doç. Dr. Rüstem ASLAN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Arkeoloji Bölümü)

Doç. Dr. Zeki NACAĞCI (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü)

Doç. Dr. Cengiz ŞENGÜL (Erzurum Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü)

Yrd. Doç. Firdevs ÇETİN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Lokman ERDEMİR (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Gürkan ERGEN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Ali GÜLER (Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Burhan SAYILIR (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Yüksel NİZAMOĞLU (Turgut Özal Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ESENKAYA (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Figen ATABEY (Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Halil Ersin AVCI (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Ramazan Erhan GÜLLÜ (İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARIKAN (Selçuk Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Mithat ATABAY (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Arif YILMAZ (Uşak Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Volkan MARTTİN, (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü)

Yrd. Doç. Dr. Cahide SINMAZ SÖNMEZ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Dr. Murat KARATAŞ (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü)

Dr. Per. Yarbay Mustafa SAHİN (Harp Akademileri Komutanlığı Stratejik Araştırmalar Enstitüsü)

Dr. Hv. Öğ. Alb. F. Rezzan ÜNALP (Gnkur ATASE D.Bşk.lığı As.Tar.Ş.Md.ve Türk Askeri Tarih Komisyonu Genel Sekreteri)

Dr. Korhan ALTUNYAY (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bölümü)

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Çanakkale Muharebeleri'nin 100. Yılında	ix-x
Editör'ün Notu/ Editor's Note	xi-xiv
<i>Memet Yetişgin</i> Çanakkale Savaşları: Nedenleri, Sorumlusu ve Önemine Dair Yaklaşımlar	1-35
<i>Çanakkale Wars: Approaches towards its Causes, Responsible and Importance</i>	
<i>F. Rezzan Ünalp</i> Çanakkale Muharebeleri ve Mustafa Kemal	37-64
<i>Çanakkale Battles and Mustafa Kemal</i>	
<i>İsmail Bilgin</i> Maydos Mıntıka Komutanı: Kurmay Yarbay Mustafa Kemal ve Cephedeki Görev Süresi, Cepheden Ayrılışı	65-88
<i>Maydos Sector Commander of Staff Colonel Mustafa Kemal and His Time of Duty, Leaving from Çanakkale</i>	
<i>Nurdan Baş</i> Çanakkale Cephesi Deniz Savaşlarında 18 Mart Kahramanı Cevat (Çobanlı) Paşa	89-116
<i>Cevat (Çobanlı) Pasha the Hero of 18 March in Naval Wars of Çanakkale Front</i>	
<i>Mithat Atabay</i> Osmanlı İmparatorluğu Hizmetinde Breslau (Midilli) Kruvazörü	117-129
<i>Cruiser Breslau (Midilli) Service in the Otoman Empire</i>	
<i>Reyhan Körpe</i> Aynı Coğrafyada İki Savaş: Troia ve Çanakkale Savaşlarının Karşılaştırılması	131-160
<i>Two War at the Same Place: Comparison of Trojan War and Gallipoli Campaigns</i>	
<i>S. Murad Hatip</i> Birinci Dünya Harbi Çanakkale Savaşları'na Genel Bakış ve Az Bilinenler Çanakkale Savaşı Denizde mi Kazanıldı	161-193
<i>Overwiew to First World War Gallipoli Campaign and Less Known Facts Was The War Won at the Sea</i>	
<i>Altay Cengizer</i> Valentine Chirol'e Gecikmiş Bir Cevap: İngiltere'nin Propaganda Savaşları, Çanakkale, Fitzmaurice ve Diğerleri	195-218
<i>Valentine Chirol to Delayed Answer: Britain's Propaganda Wars, Canakkale, Fitzmaurice and Others</i>	

<i>Mehmet Arslan</i> Birinci Dünya Harbinde Çanakkale Cephesine Asker Alım İşlemleri ve Askerlerin Cepheye İntikalleri <i>Recruiting and Transportation Process of Army for Çanakkale Front Lines at World War I</i>	219-248
<i>Figen Atabey</i> İtilaf Kuvvetleri'nin Gelibolu Yarımadası'na Çıkarma Harekâtı (25 Nisan 1915) <i>The Amphibious Operation of the Allies Forces to the Gallipoli Peninsula (25th April 1915)</i>	249-270
<i>Mustafa Şahin</i> Çanakkale Cephesi'nde Türk Ordusunun Menzil Teşkilatı ve Askeri Ulaştırma Hizmetleri..... <i>At Çanakkale Front Turkish Army Support Unit Organisation and Military Transport Services</i>	271-298
<i>Mehmet Çevik & Yavuz Selim Çeloğlu</i> Çanakkale Cephesi'nde Türk Ordusunun İaşe ve İkmal Faaliyetleri <i>Food and Supply Activities of Turkish Army in Gallipoli Front</i>	299-347
<i>Osman Yalçın</i> Çanakkale Cephesinde Türk Hava Harekâtı <i>Turkish Air Operation in Çanakkale (Dardanelle)</i>	349-384
<i>Mustafa Arıkan</i> Ağabey ve Kardeşi -Hayat Çizgisi Savaşın Geçen İki Medreseli-..... <i>Elder Brother and His Brother -Two Person from Madrasah Whose Lifeline passes through the War-</i>	385-410
<i>Recep Çelik</i> Çanakkale Savaşları Sırasında Halkın Durumu <i>Situation of The People During Dardanelles Campaign</i>	411-430
<i>Yüksel Nizamoğlu</i> Türk Kaynaklarının Gelibolu Yarımadası'nın Tahliyesiyle İlgili Değerlendirmeleri <i>Turkish Sources Viewpoint on the Evacuation of Gallipoli</i>	431-446
<i>Mücahit Özçelik</i> İtilaf Devletlerinin Çanakkale'yi Tahliyesinin Türk Basınına Yansımaları..... <i>Reflections of Allied Evacuation of the Gallipoli Peninsula on Turkish Press</i>	447-464
<i>Mustafa Selçuk</i> Harb-i Umumi, Eğitim ve Toplum: Bir Neslin Yok Oluşu <i>Great War, Education and Society: Destruction of a Generation</i>	465-505

İsmet Üzen

Bir İngiliz Resmi Yayınına Göre Çanakkale
Cephesine Ait Bazı İstatistikî Bilgiler..... 507-518
Some Statistics about Dardanelles according to an Official History of British

Tayfun Ulaş

1930'lu Yıllar Türkiye'sinde Çanakkale Savaşları'nı Anma Etkinlikleri ve
Halkevlerinin Rolü 519-532
*Commemoration of the Gallipoli Campaign in Turkey 1930s and
Community Houses*

Abdullah Şengül

Çanakkale Savaşı'nın Yüzüncü Yılında
Türk Edebiyatında Savaş ve Kadın -Türk Tiyatrosu Örneği- 533-549
*In the centenary Battle of Çanakkale War War And Women In Turkish
Literature -The Example of Turkish Theatre-*

M. Fatih Kanter

Ziya Gökalp'in Çanakkale Şiirinde Benlik Algısı ve Kimlik Kurgusu 551-562
The Conception of Identification and Identity in the "Çanakkale"
Poem by Ziya Gökalp

Tuncay Öğün

Karagöz Gazetesi Örneğinde Osmanlı Mizahında ve Karikatüründe
Çanakkale Deniz Savaşları 563-592
*Gallipoli Naval Campaign in Ottoman Humour and Cartooning in a
Sample of Karagoz Newspaper*

Mustafa Göleç

Amerikalı Bir Gazetecinin Gözüyle Çanakkale Deniz ve Kara Savaşları:
George Abel Schreiner ve Çanakkale Günlükleri..... 593-635
*Nawal Wars of Dardanelles and Land Battles of Gallipoli from the
Eye of an American Journalist: George Abel Schreiner and His Diary*

Ahmet Koçak

Savaşın Gölgesinde Yazılan Hikâyeler:
Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Savaşın Yansımaları..... 637-656
*Stories Written in the Shade of Wars: Reflections of Wars in the Stories of
Ömer Seyfettin*

Emel Okur Berberoğlu & Bilgehan Berberoğlu

Çanakkale Savaşları ve Anzak Günü Kapsamında Türkiye ve
Yeni Zelanda Eğitim Programlarında 'Tarihsel Empati ve
Küresel Vatandaşlık' Kavramlarının Karşılaştırması..... 657-666
*Çanakkale Wars and Anzac Day Coverage in Turkey and
New Zealand Education Programs ' Historical Empathy and
Global Citizenship ' Concepts of Comparison*

<i>Alaattin Canbay</i> Çanakkale Müzik Kültüründe Geleneksel Halk Müziği.....	667-684
<i>Traditional Folk Music in The Music Culture of Çanakkale</i>	
<i>V. Türkan Doğruöz</i> Belkıs Hanım'ın Çanakkale Cephesindeki Eşi Tevfik Rıza Bey'e Mart 1915 Mektupları.....	685-704
<i>Letters of Belkıs Hanım to Her Husband Tevfik Rıza Bey Stationed in the Dardanelles in March 1915</i>	
<i>Lokman Erdemir</i> İstanbul'da Hilâl-i Ahmer Cemiyeti Taksim ve Daruşşafaka Hastanelerinin Vefat Listeleri, Yaralı ve Hastaların Vefat Sebepleri (1915-1916).....	705-729
<i>The Deceased List of Istanbul's Red Crescent Association, Taksim and Darussafaka Hospitals and the death reasons of the wounded and ill (1915-1916)</i>	
<i>Sezgin Kaya</i> Bursalı Mehmet Nihat Bey.....	731-767
<i>Lieutenant Colonel Mehmet Nihat</i>	

Çanakkale Muharebeleri'nin 100. Yılında

Bildiğimiz üzere Atatürk ve Çanakkale Savaşlarını Araştırma Merkezi (AÇASAM), 1992 yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak kurulmuş bir araştırma merkezidir. Merkezimiz Atatürk'ün devlet adamı ve inkılâpçı kişiliği ile önderliğini araştırmak, Çanakkale Muharebeleri'nin önemini ortaya koymak, bu alanda araştırmalar yapmak, belge, bilgi ve fotoğrafları temin etmek, Çanakkale Ruhunu milletimize anlatmak gibi gayelerle yola çıkmıştır.

Kuruluşundan günümüze kadar AÇASAM, kendine düşen vazifeyi hakkıyla yerine getirmiş, Çanakkale Muharebeleri'ne dair önemli çalışmalara imza atmıştır. Muhtelif kitaplar yayınlarken, Çanakkale Zaferi'ni daha iyi anlatabilmek adına konferans ve kongreler tertip etmiştir. Her şeyden önce 2003 yılından itibaren Çanakkale Araştırmaları Türk Yıllığı adıyla bir ulusal hakemli bir dergi çıkarmıştır.

Merkez müdürlüğü vazifesi uhdemize tevdi edildikten sonraki çalışmalarımız merkezin amacına uygun faaliyetler yapmak doğrultusunda olmuştur. Bu amaçla merkezimizin web sayfası yenilenmiştir. Ayrıca merkezin çıkardığı dergi için de bir web sayfası hazırlanarak, tüm geçmiş sayılar taranıp bu sayfaya yüklenmiştir. Böylece dergiye tüm dünyanın ulaşmasının yolu açılmıştır.

Bununla birlikte derginin eksik sayılarının altı ayda bir olacak şekilde ikmaline başlanmış, Ekim 2013'te 12. Sayısı (2012 Bahar) çıkarılmıştır. Takip eden aylarda eksik sayılar ard arda çıkarılmaya başlanmış, 2015 yılı başına gelindiğinde de 17. Sayı (2014 Güz) yayımlanarak tüm eksik sayılar (15 ayda 6 sayı) tamamlanmıştır. 2015 yılı Bahar sayısı olan 18. Sayı ise Çanakkale Muharebeleri'nin 100. Yılı münasebeti ile "Özel Sayı" olarak hazırlanmıştır. Toplamda 30 makale olan elinizdeki bu sayı bir yılı aşkın bir sürelik bir çalışmanın sonucudur.

Önem verdiğimiz diğer bir husus da, derginin TUBİTAK ULAKBİM sosyal bilgiler veri tabanı tarafından taranmasının temin edilmesi olmuştur. 2014 yılı baharında bu neticeye ulaşılmış, dergi 2012 yılı sayıları itibari ile de taranmaya başlanmıştır.

2013 yılından itibaren ise bir dizi konferans, panel, çalıştay ve sempozyum faaliyetleri yapılmıştır. Faaliyetlerin hazırlık ve icrası sırasında Türk Tarih Kurumu, Çanakkale Valiliği ve Genelkurmay ATASE Daire Başkanlığı ile işbirliğine gidilmiştir. Bu süreçte ayrıca "Çanakkale Komutanları" ve "Osmanlı Arşiv Belgeleri" adlı fotoğraf sergileri açılmıştır.

Ayrıca merkezimizin koleksiyonu olan fotoğraflar ve bazı belgeler, devamlı olacak şekilde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Troia Kültür Merkezi'nde sergilenmeye

başlanmıştır. Bu vesile ile çalışmalarımızda desteklerini hiçbir zaman bizden esirgemeyen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'ne, Çanakkale Valiliği'ne ve merkezimiz yönetim kurulu üyelerine en içten duygularımızla teşekkür ederiz.

Ayrıca bizleri kırmayarak faaliyetlerimize iştirak eden, çalışmalarını bizimle paylaşan tüm dostlarımıza da en kalbi muhabbetlerimizle saygılarımızı sunarız.

Çanakkale 2015, 100. Yıl
Yrd. Doç. Dr. Lokman Erdemir
AÇASAM Müdürü

Editör'ün Notu

Yüz Yıl Sonra; Yüz Yıl Sonraya Takdim,

Milletlerin kaderinde önem arz eden tarihî hadiselerin 50. ve 100. gibi yıldönümleri, o hadiseleri hatırlamak için oldukça önemlidir. Milletimizin mazisinde unutulmaz bir yeri olan, zaferlerle birlikte hüznün de merkezi olan Çanakkale Muharebeleri, mevzu bahis hadiseler meyandadır. Çanakkale Muharebeleri'nin 100. yılı münasebetiyle tertip edilen sosyal etkinliklerin yanı sıra söz konusu tarihî hadiseyi öğrenmek ve hatırlamak amacıyla da bir takım ilmi çalışmalar icra edilmektedir. Nitekim Çanakkale Valiliği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Atatürk ve Çanakkale Savaşlarını Araştırma Merkezi (AÇASAM) işbirliği ile Çanakkale Araştırmaları Dergisi'nin 2015 yılı Bahar Sayısının bir 'Çanakkale Muharebeleri 100. Yıl Özel Sayısı' olarak hazırlanması düşünülmüştür.

Özel Sayı'lar, geleceğe bırakılacak önemli miraslardır. Çanakkale Muharebeleri gibi ehemmiyetli bir hadisenin 100. seneyi devriyesinde, söz konusu zaferin önemini ve tarihî yönlerini yeni çalışmalarla tahlil ederek gelecek kuşaklara bırakmak, her şeyden önce heyecan verici duygusal bir vecibedir. Diğer taraftan esasen, yöneticilerin ve tarihçilerin bu nev önemli yıldönümlerini vesile kılarak bilim dünyasını harekete geçirmesi gerekmektedir. Nitekim elimizdeki 'Çanakkale Muharebeleri 100. Yıl Özel Sayısı' bu düşüncelerle ortaya atılmış bir fikrin semeresidir. Bu eserin vücut bulması, yaklaşık on sekiz aylık bir emeğin ve takibin neticesidir. Yapılan çağrıya pek çok bilim insanı kulak vermiştir. Başvuran çalışmalar içinden en kıymetli olanları 'Çanakkale Muharebeleri 100. Yıl Özel Sayı'mıza dâhil olmaya hak kazanmıştır. Hedefimiz, bundan yıllar sonra bir gün, 100. yıl adı altında yapılan çalışmalar tarassut edildiğinde elimizdeki eserin yüz akı çalışmalardan biri olmasını temin etmektir. Nitekim bu kitap, mevzu bahis duygu ve düşüncelerle neşredilmiştir.

Çanakkale Araştırmaları Dergisi'nin 18. sayısı olan 'Çanakkale Muharebeleri 100. Yıl Özel Sayısı'nda toplam 30 makale yer almaktadır. Söz konusu makaleleri genel olarak; muharebeleri ana konularıyla anlatan çalışmalar ve ayrıntıyı ele alan çalışmalar olarak ikiye ayırabiliriz. Diğer taraftan, çoğunluğu tarih içerikli olan makalelerin yanı sıra harp edebiyatına dair çalışmalar ile müzik ve eğitim içerikli metinler Özel Sayı'mızda bulunmaktadır.

Çanakkale Araştırmaları Dergisi editörlüğü, 2013 yılı Mayıs ayından bu yana mesai arkadaşımız Yrd. Doç. Dr. Lokman Erdemir ile birlikte uyum ve işbirliği içinde yürütülmektedir. Söz konusu iki yıllık evrede, dergimizin maziye dönük bazı ek-

sik sayıları da tekmil edilerek toplam altı sayı (12.-17. sayılar) neşretmeye muvaffak olunmuştur. Bunun yanı sıra dergimiz, TÜBİTAK ULAKBİM'de dizinlenen dergiler arasına girmeyi başarmış, ulusal bilinirliği en üst seviyeye terfi etmiştir.

Elimizdeki eser; bir fikrin, emeğin ve takibin ürünüdür. Bununla beraber onun asıl değeri, akademik yıllarını bu konulara hasretmiş yazarlarımızın damıtılmış ifadelerindedir. Bu sebeple öncelikle kıymetli yazar kadromuza teşekkür ediyoruz. Ayrıca eserin yayına hazırlanmasında ÇOMÜ Tarih Bölümü araştırma görevlileri Erhan Acar ile Rabia G. Odabaş'ına emeklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Son olarak, Çanakkale Valisi Ahmet Çınar'a, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yücel Acer'e ve Karesi Belediyesi Başkanı Yücel Yılmaz'a eserin destekçileri oldukları için minnettarlığımızı ifade etmek isteriz.

Yüz yıl sonra bugün, zaferin tecelligâhı olan Çanakkale'de, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Bölümü'nde Öğretim Üyesi olarak görev yapma imkânı nasip olan bizler, toprak altındaki şühedamızı rahmetle, minnetle anıyoruz. Bu eserin, onların aziz ruhlarının yâdına bir vesile olmasını temenni ediyoruz. 100. yıl olan 2015'ten, 100 yıl sonraya bıraktığımız bu mirasta, olabilecek hata ve eksiklerden dolayı affımızı istirham ediyoruz.

Yrd. Doç. Dr. Kürşat Solak

Editor's Note

One Hundred Years Later; To One Hundred Years Later from Now

Semicentennial and centennial anniversaries are important events to remember the defining moments of a nation's history. The Battle of Çanakkale, an unforgettable event of victories and grieves, stands out as one of those. And some scholarly works are in the making to commemorate its centennial anniversary. In collaboration with the Office of Çanakkale Governor, Çanakkale Onsekiz Mart University and Gallipoli Campaign Research Centre, the Spring 2015 issue of the Journal of Çanakkale Studies is planned to come out as a special issue of the Centennial of the Battle of Çanakkale.

Special issues are valuable legacies. On the Centennial of the Battle of Çanakkale, it is an exciting undertaking and emotional experience to discuss the significance and historical aspects of this event in new studies and to bequeath these works to the future generations. As a matter of fact, administrators and historians are expected to excite the scientific world by means of such anniversaries to produce works of this kind. Such a motive underlies the idea of publishing this special centennial issue, which is the fruit of an eight-month effort. Many scholars have responded to the call for this special issue. The most valuable of the submitted papers have been put in the Special Centennial Issue of the Battle of Çanakkale.

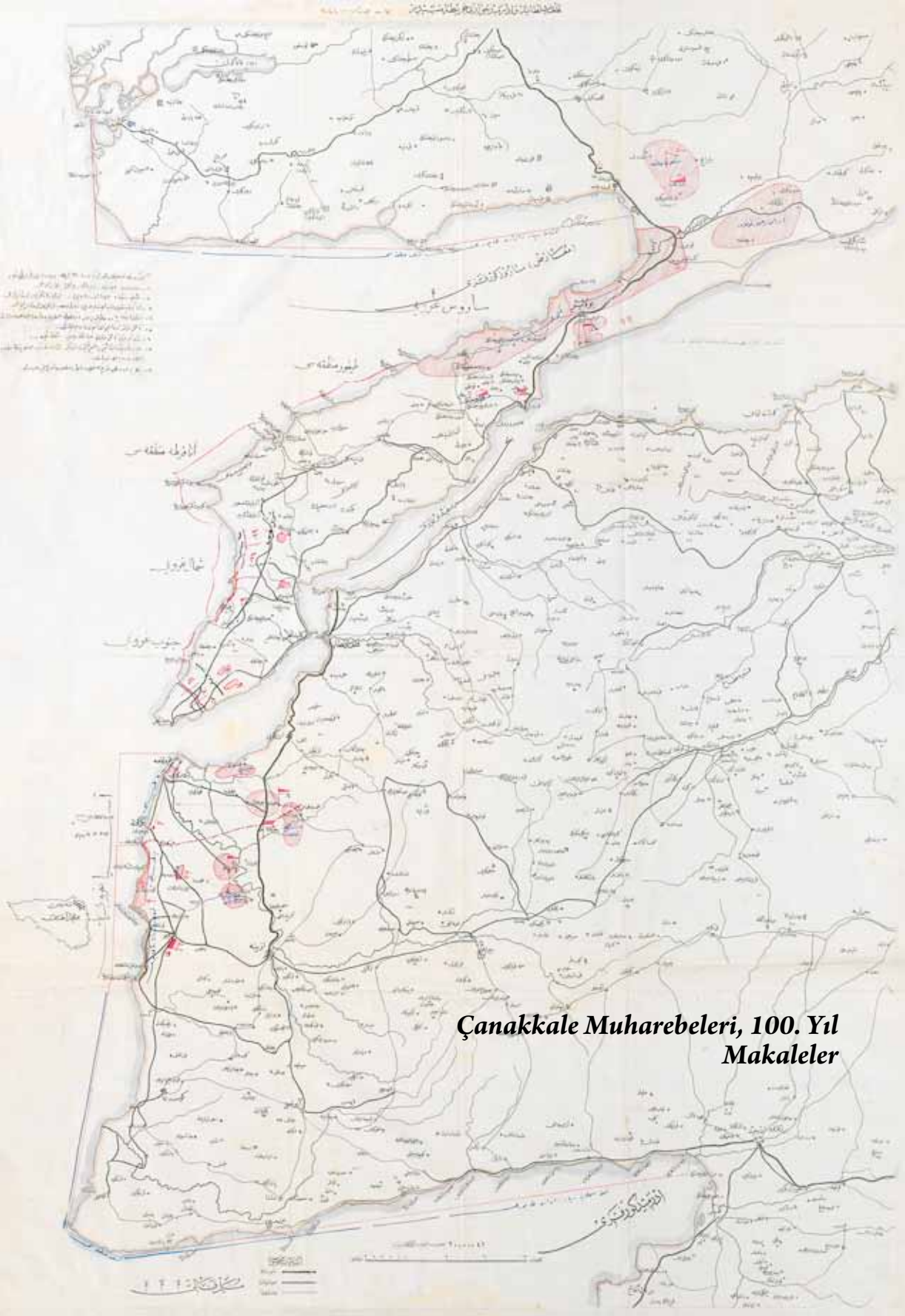
This 18th issue, dedicated to the Centennial of the Battle of Çanakkale, is composed of 30 articles. These works can be categorized into two, namely the ones elaborating on the battle and the ones focusing on general topics. The Special Issue also contains some manuscripts on war literature, music, and education along with the prevailing amount of history papers.

Besides being a product of an idea, an effort and a devotion, this issue's value originates from the distilled years-long experiences of the contributing scholars. Therefore, we would like to take this opportunity to thank our authors. Furthermore, our special thanks go to Research Assistants Erhan Acar and Rabia G. Odabaş of the Department of History for their tireless efforts in the creation of this issue. Finally, we would like to express our gratitude to Ahmet Çınar, the Governor of Çanakkale, and Prof. Dr. Yücel Acer, the Rector of Çanakkale Onsekiz Mart University for their supports.

One hundred years later - today - in Çanakkale, we gratefully remember and honour our fallen ones lying underground. We hope this work to serve to remember

them and honour their souls. We ask you to forgive us for any mistake and shortcoming in this work, a legacy from 2015, the Centennial of the Battle of Gallipoli, to one hundred years later from now.

Lokman Erdemir, Kürşat Solak

**Çanakkale Muharebeleri, 100. Yıl
Makaleler**

